

plodnosti půdy tímto pohnobením, tedy jen v určitém výsledku, který kromě toho závislým jest ještě od jiných podmínek. Věc tedy má se tak, že žalobce učinil náklad na svou věc, aby mu přinesl určitý na 3 roky rozpočtený prospěch, byl však v této kalkulaci svého hospodářského zájmu sklamán tím, že neprodloužením pachtu ušel prospěch z tohoto pohnování za zbývajících dvě leta, v nichž neměl již skutečné a právní možnosti, tohoto prospěchu pro sebe využít. I kdyby snad tento prospěch byl, jak žalobce míní, přišel k dobru jeho nástupcům anebo snad i žalovanému jakožto vlastníku pozemků způsobem, kterého žalobce naznačuje, ač nižší soudy zjistily, že tomu tak není, ježto nebylo prokázáno, že žalovaný dostal proto vyšší pachtovní činži nebo že noví pachtýři dostali pozemky do pachtu za nižší pachtovné, nemůže žalobce na žalovaném požadovati z tohoto důvodu náhradu po rozumu §u 1041 obč. zák. a není vůbec ani jiného zákonného předpisu, který by žalobce k takovému nároku opravňoval. Kdyby byl žalobce onen pozemek pohnovil bez příkazu žalovaného jen za tím účelem, aby jeho prospěch obstaral, byl by měl dle §u 1037 obč. zák. nárok na náhradu výloh jen tehdy, kdyby to bylo vedlo k jasnému a převážnému prospěchu žalovaného, a ze srovnání těchto dvou případů vyplývá jasně, že nemůže požadovati na žalovaném náhradu učiněného nákladu v tomto případě, kde jej učinil jediné pro sebe, a v němž i přiznává, že žalovaný z toho třeba nenabyl pražádného prospěchu. K vůli jasnějšímu názoru budiž použito obdoby. Nájemník dá si vyčistiti a nově vymalovati byt, aby příjemněji bydlel v důvěře, že v bytě po delší dobu zůstane. Nájemní smlouva byla však v nedlouhé době na to výpovědí rozvázána, nájemník ztrácí prospěch z tohoto nákladu vzešlý, prospěchu toho nabývá pronajímatel ve vyšší hodnotě bytu a přes to nemá nájemník nároku na náhradu z důvodu takto učiněného nákladu, ježto jej učinil pro sebe. Kdo takto jedná, může se proti takové újmě zabezpečiti jediné úmluvou, jinak jedná jen na vlastní nebezpečí, ježto činí náklad pro sebe na případ právně nezajištěný.

Čís. 4836.

V civilním řízení soudním jest důkaz posudkem vysoké školy vyložen, není-li opak v těch kterých zákonech výslovně stanoven.

Z důvodu §u 530 čís. 7 c. ř. s. nelze se dovolávati skutečností, vzniklých teprve po té, kdy bylo skončeno jednání v první stolici.

(Rozh. ze dne 24. března 1925, Rv I 170/25).

Zaloba o obnovu řízení dle §u 530 čís. 7 c. ř. s. byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

S hlediska §u 503 čís. 4 c. ř. s. vytýká dovolání napadenému rozsudku, že neprávem uznal žalobu o obnovu řízení z formálních důvodů §u 530 čís. 7 c. ř. s. za nepřípustnou. Nesprávné použití práva formálního nelze uplatňovati dovolacím důvodem §u 503 čís. 4 c. ř. s., vyhra-

ženým pro výtku nesprávného použití práva hmotného, nýbrž jen s hlediska čís. 1 — 3 tohoto místa zákona. Podle obsahu dovolatelových vývodů k tomuto bodu šlo by o dovolací důvod vadnosti řízení podle Šu 503 čís. 2 c. ř. s. Než ani toho není. Nižší soudy doličily v podstatě zcela správně, že dovolatelka důkaz zápisy a listinami pozemkové knihy o služebnosti, odváděti vody z domu čís. 199 v H. přes zahradu u domu čís. 382 tamtéž, a důkaz ombrometrickými výkazy o dešťových srážkách mohla k platnosti přivést před koncem ústního jednání, při kterém byl vydán první rozsudek první stolice ze dne 23. října 1922, že tak jen vlastní vinou včas neučinila a že se tudíž obnova pro tyto okolnosti podle posledního odstavce Šu 530 c. ř. s. nepřipouští. Totéž by celkem platilo také o nepřipuštění důkazu posudkem vysoké školy technické o nesprávnosti posudku znalce K-a, kdyby vůbec bylo lze k jejímu posudku přihlížeti. Posudek vysoké školy technické se obrací proti znaleckému posudku znalce K-a ze dne 16. března 1922. Jeho správnost napadala žalobkyně soukromým posudkem jiných znalců již podáním ze dne 22. května 1922 takže měla dosti času též důkaz posudkem vysoké technické školy před koncem ústního jednání ze dne 23. října 1922 uplatňovati. Ale důkaz znaleckým posudkem zpracovaný nějakým sborem, jakým jsou univerzitní fakulty, profesorské sbory jiných vysokých škol a pod. není podle platného c. ř. s. vůbec přípustným. Podle Šu 351 c. ř. s. má rozhodující soud, ie-li třeba provésti důkaz znalci, ustanoviti jednoho nebo několik znalců. Zákon předpokládá tedy osoby fyzické jako znalce. Podle §§ 276, 328 a 367 c. ř. s. ie znalecký důkaz provésti před soudem nalézacím, a podle §§ 340 a 367 c. ř. s. mají strany právo znalcům dávatí otázky. Ohledně při posudcích fakulty a pod. sborů podle povahy věci vyloučeno. Výjimky z těchto předpisů, kotvících v zásadě ústnosti a bezprostřednosti pro platný c. ř. s. příznačné a jej ovládající, lze připustiti jen tehdy, kde ie to zvláštními předpisy stanoveno na př. podle Šu 33 zákona ze dne 11. ledna 1897, čís. 30 ř. zák. o právu patentním, §§ 63 a 68 zákona ze dne 26. prosince 1895, čís. ř. zák. 197 o právu původcovském, Šu 26 zákona ze dne 16. ledna 1896, ř. zák. čís. 89 r. 1897 o potravinách a pod. Ohledně vysokoškolských sborů profesorských obdobného předpisu v c. ř. s. není, ačkoli by § 126 tr. ř. byl zákonodárci dával k němu jistě dostatečný podnět. Z toho nutno souditi, že si v civilním řízení nelze vyžádati a tudíž ani noužiti znaleckého posudku řečeného rázu, iak Nejvyšší soud rozhodl také již ve svém rozhodnutí čís. 3192 sb. n. s. Srovnání podobných posudků s vviádřeními obchodních komor, soudy často vyžádanými ohledně obchodních zvyklostí, není místné, neboť nejde v takových případech o posudek obchodních komor, nýbrž ide toliko o zprávy, které skutečnosti v té oné otázce jim z jejich obvodu přišly k známosti. Vyžadují-li soudy snad tu neb tam od obchodních komor skutečně i posudky, nemůže jejich nesprávný postup pro řešení tohoto sporu míti významu. Výsledku vykopávek u domu čís. 199 ze dne 6. března 1924, tedy skutečnosti vzniklé teprve po 23. říjnu 1922, to je po tom, kdy bylo jednání v první stolici skončeno, nelze se vůbec za účelem obnovy dovolávat, neboť rozsudek má býti v souhlasu se skutkovým stavem věci, jaký je tu v době, kdy byl vynesěn v první stolici (srv. k tomu zdejší rozhodnutí Sb. n. s. civ. 2946, tam uvedenou literaturu a dra Hory Čsl. procesní právo civilní, 1924, III. str. 144). Žaloba o obnovu

se podle toho neopírá správně o žádný z důvodů Šu 530 c. ř. s. a měla proto býti podle Šu 538 c. ř. s. v neveřejném zasedání, po případě podle Šu 543 c. ř. s. při ústním jednání odmítnuta. Byla-li přes to věcně vyřízena rozsudkem, nelze ani její zamítnutí míti za pochybené.

Čís. 4837.

Má-li podle smlouvy z doby válečné (1916) býti plněno »po uzavření míru mezi Rakouskem a Anglií, jakmile s Anglií nastanou pravidelné poměry dopravní a platební«, bylo plnění učiněno závislým na návratu u s t á l e n ý c h poměrů dopravních a platebních, p o d o b n ý c h pravidelným poměrům mírovým.

Zpráva (posudek) obchodní a živnostenské komory formálně není posudkem znaleckým, soud však může dle Šu 272 c. ř. s. čerpati z ní své přesvědčení.

(Rozh. ze dne 24. března 1925, Rv I 204/25.)

Žalovaná firma prodala v červnu 1916 žalující firmě 5000 anglických liber za kurs 33 a zavázala se dodati je po uzavření míru mezi Rakouskem a Anglií a to do čtrnácti dnů, jakmile nastanou pravidelné poměry dopravní a platební s Anglií. Žalobu, domáhající se v roce 1924 splnění smlouvy, o b a n i ž š í s o u d y zamítly pro tentokráte, o d v o l a c í s o u d mimo jiné z těchto důvodů: Odvolatelka vytýká, že posudek obchodní a živnostenské komory není posudkem po rozumu civilního řádu soudního. Je pravda, že c. ř. soudní nezná znaleckého důkazu úřady a korporacemi. Žalobkyně však včas proti připuštění a provedení důkazu toho výtek neučinila, a posudek obchodní a živnostenské komory, podaný na základě šetření v kruzích odborných, souhlasí v podstatě s posudkem znalce K-a. Není proto závady, by vedle posudku znalce nebylo použito i tohoto posudku komorního, zvláště, když odvolatelka sama i nyní navrhuje stejný důkaz dotazem u odborných ministerstev. Náзор prvního soudu, že normálními poměry v doložce byly míněny jen poměry před válkou panovavší a že nynější dopravní a platební poměry normálními ještě nejsou, jest bezvadně doložen shodnými a odborně odůvodněnými posudky obchodní a živnostenské komory i znalce K-a. Vytýkaného rozporu v posudcích těch není. Ve svém původním posudku uvádí obchodní a živnostenská komora výslovně, že se stanoviska poměrů předválečných není možno poměry platební a dopravní mezi Čsl. republikou a Anglií považovati za normální. Totéž opakuje v druhém svém posudku, uvádějíc na doklad toho sekvestraci jmění Čsl. příslušníků a ustanovení obchodní smlouvy s Anglií. Věcné odůvodnění tohoto posudku není vyvráceno ani seslabeno vývody odvolatelky, právě tak jako důvody posudku znalce K-a, zejména že výhradné placení poukazem proti dřívějšímu volnému placení je nenormální. Posudky ty stačily k vystižnému a bezpečnému posouzení sporné otázky, kterou první soud, přihlížeje k celkovému skutkovému podkladu, správně vyřešil, nepotřebovav k tomu žádných dalších důkazů (§ 272, 275 a 488 c. ř. s.).

Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.